

Sygn. akt II KO 70/20

POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie **M. A.**

skazanego z art. 258 § 2 k.p.k., art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 26 listopada 2020 r.

wniosku skazanego o wznowienie postępowania

w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 14 czerwca 2017 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymującym w mocy
wyrok Sądu Okręgowego w P.

z dnia 23 stycznia 2015 r., sygn. akt II K (...)

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania
wobec jego oczywistej bezzasadności.**

UZASADNIENIE

W dniu 21 października 2020 r. (data stempla pocztowego) do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek skazanego M.A. o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 14 czerwca 2017 r., sygn. akt II AKa (...) utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 23 stycznia 2015 r., sygn. akt II K (...).

W uzasadnieniu przedmiotowego wniosku skazany podał, że w sprawie ujawniły się nowe okoliczności, które jego zdaniem winny doprowadzić do wznowienia ww. postępowania. Skazany wniósł jednocześnie o wyznaczenie mu

obrońcy z urzędu w celu sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek jest oczywiście bezzasadny.

Wznowienie postępowania to instytucja ściśle sformalizowana. Jej podstawy zostały w sposób jasny i zupełny określone w rozdziale 56 Kodeksu postępowania karnego. Na te właśnie podstawy należy powołać się we wniosku o wznowienie postępowania, przy czym nie jest wystarczające jedynie formalne ich wskazanie, lecz należy odwołać się do konkretnych okoliczności, które przemawiałyby za wystąpieniem tychże podstaw. Stosownie zaś do treści przepisu art. 545 § 3 k.p.k., osobisty wniosek strony o wznowienie postępowania podlega wstępnej kontroli także w zakresie jego treści. W razie zaś stwierdzenia, że argumentacja zaprezentowana w takim wniosku świadczy o jego oczywistej bezzasadności, pismo procesowe nie podlega w ogóle procedurze uzupełnienia jego braków formalnych, w tym też tych, które polegają na niesporządzeniu i niepodpisaniu wniosku przez podmiot profesjonalny.

W orzecznictwie trafnie podnosi się, że oczywista bezzasadność wniosku o wznowienie postępowania ma miejsce także wtedy, gdy taki wniosek oparty zostanie na innych podstawach niż te, które określone zostały w przepisach rozdziału 56 Kodeksu postępowania karnego lub też żadna ze wskazanych we wniosku okoliczności nie będzie się mieściła w katalogu przesłanek zawartych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. lub art. 540b k.p.k. (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2018 r., sygn. akt III KO 8/18).

Lektura wniosku złożonego przez M. A. wskazuje, że podstawę wznowienia postępowania skazany w pierwszej kolejności upatrywał w tym, że – jak podał – w innej sprawie karnej, prowadzonej pod sygn. akt II K (...) (w której zapadał nieprawomocny wyrok), Sąd Okręgowy w P. nie stwierdził zbrojnego charakteru grupy przestępczej, podczas gdy w sprawie o sygn. akt II K (...) – w ocenie wnioskodawcy połączonej ze sprawą o sygn. akt II K (...) „poprzez czyny i sprawców” – ten sam sąd przyjął zbrojny charakter grupy przestępczej, w której udział przypisano również M. A. W tym zakresie wnioskodawca podniósł

sprzeczność zachodzącą między wyrokami zapadłymi w sprawach o sygn. akt II K [...] /10 i II K [...] /16, nie podając jednak, z którą to konkretnie podstawą wznowienia postępowania wiąże wyżej wskazaną okoliczność.

Pomijając zdawkowość czy też lakoniczność twierdzeń skazanego we wspomnianym przedmiocie, już na wstępie wypada podkreślić, że wyrok Sądu Okręgowego w P., który zapadł w sprawie II K [...] /16, nie jest orzeczeniem prawomocnym, a zatem zawarte w nim rozstrzygnięcie nie ma charakteru ostatecznego. Przede wszystkim jednak stwierdzić należy, że opisane przez wnioskodawcę rozbieżności w ustaleniach, jakie zostały poczynione przez sąd w wyżej wymienionych sprawach, same w sobie nie uprawniają do wznowienia postępowania, albowiem nie należą i nie spełniają przesłanek wznowienia postępowania. Należy tu w szczególności wskazać, że zgodnie z art. 8 § 1 k.p.k., sąd karny rozstrzyga samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne oraz nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu. Natomiast odmienna ocena materiału dowodowego, dokonana przez sąd w czasie rozpoznawania innej sprawy, nie może być poczytana za „*nowe fakty lub dowody*” w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., tj. przepisu, który statuuje jedną z podstaw wznowienia postępowania. Pojęcia te nie odnoszą się również do norm prawnych ani do ich interpretacji. Dlatego też oceny prawne będące wyrazem innego poglądu sądu w takiej samej sprawie (o ten sam czyn) nie mogą stanowić podstawy wznowienia postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2005 r., sygn. akt WZ 31/05). Wyjaśnienia wymaga również, że za „*nowe fakty lub dowody*” w rozumieniu powyższego przepisu, nie może być też uznana wykładnia przepisów prawa, której dokonano w orzeczeniach zapadłych w danym lub innym procesie, i to nawet wtedy, gdy jest ona przekonująca i gdy w jej świetle objęte wnioskiem o wznowienie postępowania prawomocne orzeczenie jawi się jako wydane z naruszeniem prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2010 r., sygn. akt V KO 97/09). Biorąc zatem powyższe pod uwagę, należy skonstatować, że odmienne oceny sądu, na które wskazuje wnioskodawca w ww. sprawach, nie mogą same w sobie prowadzić do uznania, że w niniejszej sprawie zaistniała podstawa do wznowienia postępowania.

W kontekście kolejnej podstawy wznowienia, M. A. wskazał, że w sprawie o sygn. akt II K [...] /10 został on skazany m.in. za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. (związany z działalnością firmy „R. podając, że podstawą przypisania mu odpowiedzialności karnej za to przestępstwo były pomówienia współoskarżonych D.G. oraz A.M.. We wniosku skazany podniósł ogólnikowo, że osoby te, zeznając w charakterze świadków w sprawie o sygn. akt II K [...] /16, zaprzeczyły, jakoby M. A. miał cokolwiek wspólnego z firmą „R.”. Wnioskodawca, przedstawiając powyższe, także w tym przypadku nie podał, z jaką konkretnie podstawą wznowienia postępowania wiąże tego rodzaju okoliczności. Ocena tych informacji – również wobec lakonicznej treści wniosku – nie wskazuje w szczególności na wystąpienie przesłanki określonej w art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., która możliwość wznowienia postępowania łączy z ujawnieniem nowych faktów lub dowodów, wskazujących m.in. na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze (art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.). Nawet jeśli po prawomocnym zakończeniu postępowania w przedmiotowej sprawie, wymienione wyżej osoby (uprzednio wyjaśniające w roli współoskarżonych) nie obciążają skazanego w depozycjach, które składają jako świadkowie podczas przesłuchań w toku innych postępowań, to treść tych zeznań nie może automatycznie wskazywać na wystąpienie podstawy wznowieniowej, którą ustawodawca przewidział w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a-c k.p.k. Nie ulega wątpliwości, że podstawę wznowienia postępowania mogą stanowić nowe fakty wynikające ze znanych uprzednio źródeł dowodowych, niemniej treść wniosku winna uprawdopodobniać, że owe fakty lub dowody w sposób wiarygodny podważają prawdziwość ustaleń faktycznych dokonanych w sprawie, której ten wniosek dotyczy. Tego warunku wniosek M. nie spełnia, albowiem jego treść w tym zakresie została ograniczona do ogólnikowego wskazania fragmentów relacji D. G. oraz A. M., które miały zostać od nich odebrane w postępowaniu o sygn. akt II K (...) podczas przesłuchania w charakterze świadków. W szczególności do wniosku o wznowienie postępowania nie dołączono pisemnych oświadczeń pochodzących od współoskarżonych D. G. oraz A. M., z których wynikałyby nowe okoliczności mające znaczenie dla wznowienia postępowania. Tego rodzaju oświadczenia pozwoliłyby na choć wstępną ocenę wiarygodności tych źródeł dowodowych,

zważywszy, że wymienione osoby były już przesłuchiwane w roli współoskarżonych i złożyły wyjaśnienia obciążające wnioskodawcę. Należy tu odnotować, że podstawą dowodową skazania M. A. w zakresie czynu związanego z działalnością firmy „R. ”, były nie tylko wyjaśnienia D. G. oraz A. M., lecz również relacje R. K., które sąd pierwszej instancji uznał za wiarygodne (uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 23 stycznia 2015 r. – k. 23835, t. CXIII). Podstawa dowodowa skazania M. A. – na skutek apelacji obrońcy – była przedmiotem kontroli instancyjnej, która nie wykazała uchybień w rozstrzygnięciu sądu pierwszej instancji. W tym stanie rzeczy, ogólnikowe twierdzenia skazanego – oceniane przez pryzmat całego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego – nie wskazują na wysokie prawdopodobieństwo, że zaskarżone wnioskiem o wznowienie postępowania orzeczenie jest błędne czy niesłuszne. Identyczne konkluzje odnieść należy do zeznań świadka D. G. w postępowaniu toczącym się przed Sądem Okręgowym w P. w sprawie o sygn. akt II K (...), na które ogólnikowo wskazuje wnioskodawca.

Nie ulega również wątpliwości, że treść złożonego wniosku nie wskazuje na zaistnienie przesłanki określonej w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., który przewiduje wznowienie postępowania w sytuacji, gdy w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia. Zauważyć należy, że D. G. oraz A. M. relacje obciążające skazanego złożyli w charakterze oskarżanych, a zatem podstawą ustaleń w omawianym zakresie były ich wyjaśnienia, a nie zeznania, a to oznacza, że nie mogli oni dopuścić przestępstwa złożenia fałszywych zeznań.

Mając na uwadze powyższe, stwierdzić należy, że wstępna kontrola osobistego wniosku skazanego – przeprowadzona stosownie do treści art. 545 § 3 k.p.k. – przekonuje o jego oczywistej bezzasadności, bowiem argumentacja w nim zawarta obiektywnie nie może doprowadzić do wzruszenia zapadłego w niniejszej sprawie prawomocnego rozstrzygnięcia. Sąd Najwyższy nie odnotował okoliczności, które można by oceniać w aspekcie przesłanek wznowienia postępowania, w tym też uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k., podlegających uwzględnieniu z urzędu.

Wobec tego – w myśl art. 545 § 3 k.p.k. – należało odmówić przyjęcia wniosku M. A. o wznowienie postępowania w przedmiotowej sprawie. W tym stanie rzeczy brak jest również podstaw do wyznaczenia skazanemu obrońcy z urzędu celem sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania, o co M. A. wnioskował w treści złożonego pisma. Z uwagi na oczywistą bezzasadność wniosku o wznowienie postępowania, procedowanie tej kwestii uznać należy za zbędne.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.